

WWF Ελλάς
Λεμπέση 21
Αθήνα 11743

Τηλ.: 210 3314893
Fax: 210 3247578
d.karavellas@wwf.gr
www.wwf.gr

κ. Χρήστο Σταϊκούρα
Υπουργό Οικονομικών

Αρ.Πρωτ.: 89/2020

Κοιν/ση: κ. Κωστή Χατζηδάκη, Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Αθήνα, 24 Σεπτεμβρίου 2020

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Στην επόμενη συνάντησή τους, στις 6 Οκτωβρίου, οι υπουργοί οικονομικών της ΕΕ θα συζητήσουν τη σημαντική οικονομική στήριξη και το πακέτο επενδύσεων του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΠΔΠ 2021 – 2027) και του πακέτου ανάκαμψης της ΕΕ.¹ Οι σημαντικοί μεγέθους οικονομικοί αυτοί πόροι θα είναι καθοριστικής σημασίας για τη δυνατότητα της ΕΕ να δώσει αποτελεσματική λύση στις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής και της διατήρησης οικοσυστημάτων και βιοποικιλότητας, εξασφαλίζοντας παράλληλα την οικονομική και κοινωνική ευημερία των πολιτών όλων των κρατών μελών.

Τον Ιούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε ήδη σε μια σειρά σημαντικών πυλώνων που εξασφαλίζουν ότι περιβαλλοντικοί στόχοι θα εφαρμοστούν και θα παρακολουθηθούν:

- «Γενικός κλιματικός στόχος ισοδύναμος με ποσοστό 30% θα ισχύει για το συνολικό ύψος των δαπανών από το ΠΔΠ και το NGEU και θα αποτυπωθεί σε κατάλληλους στόχους στην τομεακή νομοθεσία.»
- «Οι δαπάνες της ΕΕ πρέπει να είναι συνεκτικές με τους στόχους της Συμφωνίας των Παρισίων και την αρχή του «μη βλάπτειν» της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.»
- «Μια αποτελεσματική μεθοδολογία για την παρακολούθηση των δαπανών για το κλίμα και των επιδόσεών τους, συμπεριλαμβανομένης της υποβολής εκθέσεων και των σχετικών μέτρων σε περίπτωση ανεπαρκούς προόδου, θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το επόμενο ΠΔΠ στο σύνολό του συμβάλλει στην εφαρμογή της Συμφωνίας των Παρισίων».²

Το ECOFIN αναμένεται να συζητήσει τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι δεσμεύσεις θα εφαρμοστούν στον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (RRF), το μεγαλύτερο χρηματοδοτικό εργαλείο του πακέτου ανάκαμψης της ΕΕ.

Επι αυτού, προτείνουμε τις παρακάτω 4 προτεραιότητες:

1. Ενεργοποίηση / Εφαρμογή της αρχής μη-βλάπτειν (Do No Significant Harm principle) με μια λίστα απαγορεύσεων και κατευθυντήριων γραμμών:

- Λίστες απαγόρευσης – εξαίρεση επενδύσεων σε ρυπογόνα ορυκτά καύσιμα – που αποτελούν ήδη κοινή πρακτική διάφορων χρηματοδοτήσεων του ΠΔΠ (πολιτική συνοχής, InvestEU, κτλ.) προς αποφυγή εγκλωβισμού σε ξεπερασμένες τεχνολογίες: ενδεχόμενοι διαφορετικοί κανόνες για το RRF θα δημιουργήσουν ασυνέπειες, ενώ ειδικά ο δημόσιος τομέας έχει την δυνατότητα να υποστηρίξει δημιουργία νέων τεχνολογιών και προτύπων για καθαρές αγορές. Για τον λόγο αυτό προτείνουμε τη ρητή εξαίρεση του τομέα των ορυκτών καυσίμων από τη δημόσια οικονομική στήριξη

¹ Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ-MFF) και ειδική προσπάθεια ανάκαμψης υπό του Next Generation EU (NGEU).

² Συμπεράσματα ειδικής συνάντησης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (17-21 Ιουλίου 2020), παράγραφοι A21 και 18.

της ΕΕ και, ως ελάχιστο, κάθε ενδεχομένως περιβαλλοντικά επιβλαβές έργο να ακολουθεί τα κριτήρια ταξινόμησης της ΕΕ (EU taxonomy criteria)³.

- Επιπρόσθετες κατευθυντήριες γραμμές: Η Επιτροπή πρέπει να λάβει εντολή για την υιοθέτηση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης που θα παρέχει οδηγίες ελαχιστοποίησης των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον και την κοινωνία, παρόμοιες με τον κανονισμό InvestEU.⁴ Τέτοιες κατευθυντήριες γραμμές οφείλουν να βασίζονται στον κανονισμό της ΕΕ για την ταξινόμηση, όπου χρειάζεται.

2. Αύξηση του γενικού κλιματικού στόχου 30% για το συνολικό ύψος δαπανών σε 37% για το κλίμα + 10% για τη βιοποικιλότητα και το περιβάλλον στον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας:

Η Επιτροπή εκτίμησε πρόσφατα⁵ ότι ο κλιματικός στόχος του 30% για ολόκληρο το πακέτο του ΠΔΠ και NGEU απαιτεί ειδικό κλιματικό στόχο 37% για το RRF. Επιπλέον η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία τολμά ένα βήμα παραπάνω από το «κλίμα μόνο» και καλύπτει άλλα κρίσιμα περιβαλλοντικά ζητήματα που πρέπει να αποτυπωθούν στον στόχο πράσινων δαπανών του RRF. Αυτό οφείλει εφαρμοστεί σε κάθε Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

3. Χρήση του συστήματος ταξινόμησης της ΕΕ για την ιχνηλάτηση των κλιματικών και περιβαλλοντικών δαπανών:

Η τρέχουσα 'Rio marker' μεθοδολογία έχει επικριθεί από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Ως εκ τούτου οφείλει να αντικατασταθεί από νέα μεθοδολογία που να βασίζεται στο σύστημα ταξινόμησης της ΕΕ ώστε να είναι είναι πιο συνεπής και σθεναρή, καλύπτοντας ταυτόχρονα το σύνολο των περιβαλλοντικών ζητημάτων.

4. Εφαρμογή της αρχής της εταιρικής σχέσης (Partnership Principle) και βελτίωση της διαφάνειας:

Για την πιο αποτελεσματική συμβολή στην πράσινη μετάβαση και τη δίκαιη ανάκαμψη, τα Σχέδια Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας οφείλουν να διαμορφωθούν σεβόμενα πλήρως την αρχή της εταιρικής σχέσης, ενώ τα προσχέδια και τελικά κείμενα αυτών πρέπει να δημοσιευθούν σε δημόσια πλατφόρμα προς διευκόλυνση της ταχείας, αλλά διαφανούς, ανοιχτής και χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχής.

Με την υιοθέτηση των παραπάνω προτάσεων ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα εξασφαλίσει μια πραγματικά βιώσιμη ανάκαμψη για την Ευρώπη.

Είμαστε στη διάθεσή σας για να συζητήσουμε τις προτάσεις μας μαζί σας ή την ομάδα σας σε κάποια τηλεδιάσκεψη τις επόμενες μέρες ή εβδομάδες.

Με εκτίμηση,

Δημήτρης Καραβέλλας
Γενικός Διευθυντής WWF Ελλάς

³ Για λόγους συνοχής, αυτό θα πρέπει να εφαρμοστεί και στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης που βρίσκεται στο στάδιο του τριλόγου. Σημειώνουμε συγκεκριμένα την ανάγκη ρητής εξαίρεσης επενδύσεων σε ορυκτό αέριο από το ΠΔΠ και NGEU. Πρόσφατες μελέτες της ACER και άλλων αποδεικνύουν ότι η επάρκεια αερίου ικανοποιεί ήδη τη ζήτηση και επενδύσεις σε νέα έργα δεν είναι οικονομικά βιώσιμες. Το ορυκτό αέριο κινδυνεύει γρήγορα να γίνει μη αξιοποιήσιμο περιουσιακό στοιχείο (stranded asset), ενώ αποτυγχάνει να δημιουργήσει όσες θέσεις εργασίας μπορούν να δημιουργήσουν επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές και εξοικονόμησης ενέργειας. Περισσότερα: Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER), (2020), [Monitoring update on incremental capacity projects](#).

⁴ Άρθρο 7.3 "Οι χρηματοδοτικές και επενδυτικές δραστηριότητες ελέγχονται προκειμένου να προσδιοριστεί εάν έχουν περιβαλλοντικό, κλιματικό ή κοινωνικό αντίκτυπο και, εάν ναι, υπόκεινται σε έλεγχο κλιματικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας ο οποίος αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων και τη μεγιστοποίηση των ωφελειών για το κλίμα, το περιβάλλον και την κοινωνική διάσταση (...)" και Άρθρο 7.4: "4. Η Επιτροπή θα καταρτίσει κατευθυντήριες γραμμές βιωσιμότητας.

⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Αύγουστος 2020), Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027, Fiche no. 84.